

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Prins

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2022

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door het team Pedagogiek & Kwaliteit. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties.

De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Sanne Jongman.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit en draagt bij aan de verdere professionalisering en ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Hiermee vergroten onze medewerkers hun vaardigheden om op de werkvloer hoogwaardige kwaliteit te leveren zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De coach begeleidt en traint de medewerkers bij hun dagelijkse werkzaamheden en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch inhoudelijk gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Jaarlijks voert de pedagogisch coach een pedagogische meting uit. Met de uitkomsten stellen wij jaarlijks een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

We richten ons in 2022 op de implementatie van de aangepaste pedagogische ondersteuningsstructuur en het vernieuwde pedagogisch werkproces.

In ons lokale ontwikkelplan, onderdeel van het KION jaarwerkplan 2022, staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers. Hierin staat ook op toetsbare wijze beschreven hoe we de kennis en vaardigheden van de medewerkers op het gebied van VE onderhouden.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor deze locatie betekent dit 41 uur per jaar. Hiernaast heeft onze coach in 2022 voor VE coaching 20 uur beschikbaar om medewerkers te coachen op het gebied van educatieve kwaliteit. Dit uren-aantal is gebaseerd op het aantal VE kinderen dat onze locatie bezoekt.

We bieden VE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voorschoolse Educatie (VE). Hiervoor maken we gebruik van het VE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkel om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkel. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten

(passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VVE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en

voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag? (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema *Wat heb jij aan vandaag* bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De baby's kijken naar de schoenen, dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de dreumesen en peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema *Dit ben ik!* (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De baby's kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de dreumesen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: huishoek, bouwhoek, themahoek, voorleeshoek, terugtrekplek. In onze speelzaal kunnen de kinderen klimmen en glijden.
- De pop Puk is bij alle activiteiten van de kinderen actief aanwezig. Hij leest en zingt mee, hij eet mee, doet mee aan de activiteiten en slaapt tussen de middag zelfs mee! Puk herhaalt alle woorden en praat met de kinderen.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema *Hatsjoe!* (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema *Knuffels* (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).
- De resultaten uit het kindvolgsysteem KJK! worden besproken tijdens een kindbespreking. Deze hebben we één keer per drie weken. We overleggen dan met elkaar hoe we ons aanbod zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij het welbevinden, het ontwikkelingsniveau en de belangstelling van het kind, zodat we het kind zo goed mogelijk ondersteunen en stimuleren in zijn ontwikkeling. We bepalen nieuwe doelen voor individuele kinderen. Dagelijks passen we het dagritme en de activiteiten aan aan de individuele doelen en leggen dit vast in het dagritmeformulier.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Op de groep hebben we steeds oog voor de behoeftes van ieder kind. We geven de kinderen complimentjes, benoemen positief gedrag en als we zien dat een kind extra emotionele veiligheid nodig heeft dan bieden we dat het kind.
- We willen dat kinderen zich gehoord en gezien voelen. We delen mee in de vreugde, maar bieden ook troost bij verdriet. We bieden ruimte voor gevoelens en benoemen ze, zodat kinderen leren hun gevoelens te verwoorden en zich durven te uiten.
- Samen met de kinderen zwaaien we de ouder(s) uit, als het kind daar behoefte naar heeft.
- Als een kind samen met de pedagogisch medewerker de ruimte of het materiaal wil verkennen, dan doen we dat samen.
- We bieden de kinderen veel activiteiten in een kleine groep aan, zodat we ieder kind kunnen zien en horen.
- Tijdens het plaatsingsgesprek willen we graag de ouder met hun achtergrond en specifieke opvoedmethode leren kennen, zodat we zoveel mogelijk kunnen afstemmen op de thuissituatie.
- We werken regelmatig in kleine groepjes, zodat kinderen gemakkelijker zichzelf durven te laten zien. We merken dat dit voor sommige kinderen heel belangrijk is, omdat het voor hen nog spannend is om in de grote kring te praten.
- We helpen kinderen bij het oplossen van probleempjes. We ondersteunen bijvoorbeeld in het samen delen van speelgoed.
- Ook helpen we kinderen bij moeilijke momenten, zoals bijvoorbeeld het afscheid nemen dat in het begin voor sommige kinderen nog lastig kan zijn. Door samen te zwaaien naar mama of papa en daarna een spelletje te doen voelt het direct al een stuk veiliger.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- We werken dagelijks met de 'Uk & Puk'-methode en bieden daardoor een breed scala aan activiteiten.
- We volgen de ontwikkeling van ieder kind door alle kinderen te bespreken tijdens de kindbespreking.
- We bespreken de (specifieke_ ontwikkelingsbehoeften van het kind met de ouders en blijven zo steeds afstemmen over de behoeftes van de ouders en die van het kind.
- We maken regelmatig gebruik van de gymzaal en de bso ruimte om de kinderen uit te dagen en ze zo voor te bereiden op de overstap naar school.
- Kijken en luisteren is belangrijk voor ons. Waarom? Kinderen kunnen soms nog niet of niet zo goed praten, maar toch al heel veel vertellen! Bijvoorbeeld uit het gedrag van een kind is af te leiden dat het angstig is of boos. Wij zijn er voor ze om hun boodschap te ontvangen, Wij willen graag dat kinderen zich gehoord en gezien voelen.
- Natuurlijk kunnen ouders altijd iets vragen of vertellen, maar als er meer tijd nodig is plannen we liever een oudergesprekje buiten groepstijd. Wij willen er graag zijn voor de kinderen op het moment dat ze bij ons komen spelen.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We proberen kinderen zoveel mogelijk te stimuleren in hun zelfstandigheid. Zelfstandigheid maakt kinderen zelfredzamer en zorgt voor meer zelfvertrouwen. Het zelfvertrouwen dat ze nodig hebben om zich staande te houden op de basisschool.
- We laten de kinderen hun eigen tempo bepalen en ieder kind mag op zijn eigen niveau ontwikkelen.
- Iedere knutselactiviteit is een product van het kind zelf. Het geeft een beeld van hoe een kind de wereld ziet en hoever hij of zij in ontwikkeling is. Wij zijn er om verdiepende vragen te stellen en kinderen uit te dagen, maar stoppen wanneer we het gaan overnemen.
- We proberen de kinderen altijd uit te dagen om net een stapje meer te kunnen dan dat ze nu kunnen. Dit wordt ook wel de ‘zone van de naaste ontwikkeling’ genoemd.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Door het werken met de 'Uk & Puk'-methode, werken we altijd met een thema. Iedere vijf à zes weken, met uitzondering van de periode Sinterklaas en Kerst, start er een nieuw thema.
- We betrekken ouders bij de thema's door het aanbieden van zogenaamde 'themathuisboekjes'. Hierin staan o.a. liedjes en woordjes vermeld die wij tijdens het thema veelvuldig gebruiken/zingen.
- We stimuleren kinderen op alle ontwikkelingsgebieden: sociale ontwikkeling, lichamelijke ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, taal ontluikende ontwikkeling, rekenontwikkeling ontluikende gecijferdheid.
- We bieden de kinderen taal en rekenen aan door het spelenderwijs aan te bieden. Bijvoorbeeld tellen in de kring, sorteren van materialen, boekjes lezen, liedjes zingen.
- We hebben een prachtige speel- en ontdektuin. Door de speelse aanleg en veel groen is er ruimte voor diverse spelactiviteiten. Kinderen kunnen er rennen, fietsen verstoppen, insecten zoeken en elkaar ontmoeten om tot samenspel te komen.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We zijn een vast en stabiel team dat in wisselende samenstelling vijf dagen in de week voor jou en je kind klaarstaat. We zijn ons ervan bewust hoeveel duidelijkheid en veiligheid dit geeft voor ouders en kinderen.
- Alle kinderen hebben een mentor. Dit is altijd de pedagogisch medewerker die het kind minstens twee dagdelen ziet. Soms verandert de mentor doordat ouders of pedagogisch medewerkers van dagen gaan veranderen. Dit gebeurt echter altijd in overleg met de ouders.
- Bij de start van de spreken pedagogisch medewerkers af wie de verzorger wordt van de baby's die aanwezig zijn. De verzorgingsmomenten worden daardoor zoveel mogelijk door één vast gezicht uitgevoerd. Er zijn vaste momenten op de dag dat een kind onverdeelde aandacht krijgt. Bijvoorbeeld tijdens verschoonmomenten, voedingsmomenten maar ook speelmomenten. Dan gaat de aandacht zoveel mogelijk alleen uit naar het kind waar je op dat moment mee bezig bent.
- We werken met een vast dagritme en een vaste dag-structuur.
- Binnen deze vaste structuur is ruimte voor aandacht en de behoefte van het individuele kind.
- We werken in kleine groepjes. Dit geeft ons als pedagogisch medewerker veel rust en ruimte om je kind te leren kennen en in te spelen op de behoeften van het kind.
- Bij de start van ieder thema komt er informatie via het ouderportaal. Deze informatie gaat altijd over het aankomende thema, eventueel belangrijke datums, nieuws en lopende zaken in het kinderdagverblijf.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- De keuze voor een kinderdagverblijf is een keuze voor opvoeden in de grote groep. Andere kinderen zijn aanwezig en we zullen met mijn allen rekening moeten houden met de behoeften van ieder kind. Alle kinderen hebben recht op aandacht en respect voor hun autonomie.
- We leren kinderen samen te spelen en rekening te houden met de behoeftes van de andere kinderen.
- In de leeftijd van nul tot vier jaar spelen kinderen nog vooral naast elkaar en daarom spelen wij vaak met de kinderen mee. We begeleiden het spel en stimuleren tot meer samenspel.
- We maken tijdens spelletjes kinderen bewust van elkaars aanwezigheid en bespreken op een positieve manier met kinderen wat ieder kind zo eigen maakt. Kinderen spelen veel naast en met elkaar. Als kinderen langere tijd bij elkaar in de groep zitten en dus een band kunnen opbouwen, vindt er meer samenspel plaats. Grote kinderen zijn daarin het voorbeeld voor de jongere kinderen. Uit samenspel ontstaan vriendschappen. We stimuleren dit. We laten kinderen ontdekken wie ze leuk vinden en geven hen de kans om ook samen iets te doen. We vertellen ouders over de vriendschap, zodat kinderen misschien ook thuis eens met elkaar kunnen spelen
- Sommige kinderen vinden andere kinderen heel interessant en willen wel graag samenspelen, maar weten niet zo goed hoe ze dat kunnen aanpakken. Deze kinderen ondersteunen wij in het op een positieve manier contact maken met andere kinderen door bijv. voor te doen hoe het kan of het kind te helpen dit te verwoorden.
- Als kinderen lekker naast of met elkaar spelen benoemen wij dit. "Bouwen jullie samen een toren? Dat is gezellig." . Ook stimuleren wij het dat kinderen elkaar helpen. "Wil je X even helpen? Dat is lief van jou!"

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Op het kinderdagverblijf zijn kinderen met verschillende culturele achtergronden. We vinden het belangrijk dat kinderen leren dat deze verschillen er mogen zijn. We stimuleren kinderen om te vertellen over feesten en vieringen zoals Pasen of Suikerfeest. Bij vieringen vragen we ouders soms om hapjes te maken, zodat andere kinderen kennis kunnen maken met gerechten uit verschillende landen.
- Als alle kinderen gebracht zijn en afscheid hebben genomen van hun ouders en/of verzorgers gaat het programma beginnen, we ruimen samen de groep op en dan gaan we altijd in de kring. Deze kring heeft voor kinderen een duidelijke structuur en er wordt gebruik gemaakt van vaste rituelen. We beginnen altijd met het persoonlijk begroeten van alle kinderen.
- Tijdens deze kring geven we de kinderen al een kleine introductie van het thema. We zingen een liedje van het thema, spelen een rollenspel en ondersteunen onze taal met voorwerpen zodat kinderen gelijk een beeld krijgen.
- Kinderen worden betrokken bij ons rollenspel en er ontstaat interactie zodat kinderen nadenken over oorzaak en gevolg.
- We betrekken kinderen bij de dagelijkse taken, samen tafeldekken en opruimen, samen de was aanzetten en opvouwen.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

VVE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VVE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind op De Prins mee bezig is.

Voorbeelden

- Door de maatregelen rondom Corona hebben we de oudercontacten op een andere manier vorm moeten geven. De oudercontacten vinden voornamelijk plaats tijdens een overdracht bij de start en de afsluiting van de ochtend aan de poort van onze buitenruimte. Wanneer ouders of pedagogisch medewerkers elkaar graag op een ander moment te woord willen staan, bijvoorbeeld voor een oudergesprek n.a.v. de kijkregistratie, wordt er een telefonische afspraak gemaakt.
- We vragen tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- Tijdens het plaatsingsgesprek vertellen we alles over de groep: de dagindeling, de regels en de afspraken, zodat de ouders met een gerust hart hun kind op de groep kunnen brengen.
- We proberen de communicatie met ouders die geen Nederlands spreken zo makkelijk mogelijk te maken. Dit doen we door middel van het gebruiken van korte zinnen en makkelijke woorden, veel herhalen en vragen of ze het begrepen hebben.
- We willen graag laagdrempelig zijn voor de ouders. Waar mogelijk nemen we zo uitgebreid mogelijk de tijd voor een overdracht. Wanneer we ons zorgen maken om een kind, of wanneer een ouder graag dieper in wilt gaan op de ontwikkeling van het kind, maken we een extra afspraak zodat we rustig en ongestoord in gesprek kunnen gaan. Hiernaast kunnen we tijdens het halen en brengen van het kind (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Twee keer per jaar heeft de mentor van het kind een gesprek met de ouders waarin we samen kijken naar de groei die jouw kind gemaakt heeft. Het gaat over hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. We vragen ouders om mee te denken hoe zij thuis kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van hun kind.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

- We houden een (warme) overdracht naar de basisschool of een zorginstelling.
- We hebben een betrokken en enthousiaste oudercommissie, die minimaal 5 keer per jaar samenkomt. We werken nauw samen met:
  - o de basisschool
  - o Bindkracht10
  - o GGD Consultatiebureau
  - o Andere zorginstellingen

VVE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen het kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VVE-basisscholen VVE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Kinderen van kinderdagverblijf De Prins stromen vooral door naar de Prins Mauritschool.

Voorbeelden

- De educatief ondersteuner van het kinderdagverblijf en de VVE coördinator van school hebben structureel overleg over de doorgaande lijn.
- De voor- en vroegschool lenen over en weer materialen van elkaar.
- Peuters gaan wennen in de basisschool als ze bijna vier jaar zijn.
- We werken samen met de basisschool in één digitaal kindvolgsysteem KIJK! 0-7 jaar, waardoor voor ouders en de school de ontwikkeling van het kind tot 7 jaar in beeld wordt gebracht.
- We werken met een gezamenlijk VVE-actieplan van peutergroep en basisschool.
- We hebben een gezamenlijk ouderbeleidsplan. Waar mogelijk stemmen we onze ouderactiviteiten of elkaar af en/of organiseren we gezamenlijke activiteiten.
- We hebben een gezamenlijke Bibliotheek op School waar kinderen boeken kunnen lenen.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Het protocol 'Vierogen principe' is bekend bij de pedagogisch medewerkers. Deze wordt jaarlijks besproken tijdens een teamvergadering.
- Achterwacht: In situaties dat er bij onze peutergroep heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Daarnaast is tijdens de openingstijden van de peutergroep altijd de conciërge aanwezig en collega's van de andere peutergroep, die naast onze peutergroep gelegen is.
- Alle ruimte zijn voorzien van grote open ramen en tussen de groepen zijn duren met ramen waarin we als collega's elkaar aan het werk kunnen zien.
- Ouders en alle andere personen die langs komen open kunnen altijd even naar binnen kijken.
- We kunnen in overleg met de basisschool gebruik maken van de gymzaal.
- Al het meubilair is aangepast op kind hoogte. Tevens is het zo gemaakt dat de kinderen er zelfstandig op kunnen leren klimmen.
- Knutselmateriaal dat meer gericht is op de oudste peuters worden meestal tijdens het rust/slaapmoment aangeboden aan de oudste peuters.
- We geven kinderen nooit mee aan anderen dan de ouders/verzorgers indien dit niet door ouders is gecommuniceerd. Mocht toch door bijvoorbeeld omstandigheden een kind onverwacht worden opgehaald door een familielid, vriendin of buurvrouw, dan nemen de pedagogisch medewerkers eerst altijd telefonisch contact op met ouders/verzorgers.